

¹ Però és un text transcrit per AGriera, molt defectuosament, ple de grossers errors de comprensió i de lectura. És sabut que en la lletra de molts mss. medievals és difícil de distingir la *e* de la *o*; en els breus extrets que es publiquen no veig altres casos d'aquest error. — ² A GAIRE he indicat l'estranyesa que fa l'ús de *garra* com a intensiu de la negació en alt-aragonès, i hi he emès la sospita que sigui una adaptació del cat. or. *gaire* (que per a ells sonava *gaira* i s'hi pogué complicar el francès). No es limita a la Vall de Gistau (BDC xxiv, 171), perquè arriba d'una banda fins a la nostra Llitera, a Bielsa («no 'n podeban fer entrar *gāra*», 1965); i per altra banda fins més enllà de Jaca, àdhuc sobreix fins a alguna vall gascona del Lavedà (*noun ey garro* «rien», Arrens, Rohlfis, *Le Gc.*, § 434). Vull reconèixer, però, que almenys hagué d'haver-hi superposició amb el mot per a 'cama'. Hi ha alguna frase que fóra concebible com a punt de partida d'aquesta gramaticalització: «no hace *garra*» parlant d'un vedell que no prospera, anoto a Jasa (1966), s'entén 'no fa res', però pogué començar per significar 'no creix amb cama forta'; en el full parroquial d'Açanui havien «copsat» dues frases: «no te díxan ni peu ni *garra*», pogué ser inicialment 'no et deixen anar ni un peu (mida) ni la llargada d'una cama' (> 'gens'), «com m'has de ver! No he salliu ni peu ni *garra* de casa» ('ni el peu ni la cama' > 'gens'), 13-XII-1959. — ³ Ja Carles Ros i Sanelo, i passatge de T. Llorente citat per *AlCm*, però ha estat un greu error intercalar aquest mot dins l'article dedicat al mot català qualificant-lo d'acc. § 2; pitjor encara, que aquesta acumulació confusionària ha donat lloc a l'extràvagant afirmació «probablement aquest mot ens ha vingut per conducte del castellà» referida al mot genuí. — ⁴ Donat l'isolament del mot menorquí *sacarin* 'tentacles de calamar' (Moll, *Misc. Alcover*, 456), és temptador de relacionar-lo amb *garra* i especialment el seu sinònim basc *garro*, a base d'una metàtesi de **ca(r)rassin*; però la *k* < *g*-i la simplificació de la *-rr* implicarien herència a través del mossàrab, i llavors hauríem de tenir *-atxins* i no pas *-açins*. Encara fóra més rebuscat, i arbitrari per tots conceptes, buscar una relació amb l'àr. *garfa* (a base d'algun plural **garāfin* d'un derivat). Sembla que cal abandonar una i altra idea, i pensar simplement en un **ce(r)carins* de *cecar*, variant vulgar del cat. *CERCAR*. — ⁵ No sembla haver-se trobat cap enllaç indoeuropeu: Pok., *IEW*, i Walde-P. guarden silenci. Hi ha, doncs, almenys versemblança per suposar que es tracti d'un dels elements pre-indoeuropeus, que no escassegen en cèltic. Això ens impedeix de decidir si el bc. *garro* 'tentacle' és també celtisme, cosa ben possible (semànticament i en els aspectes fonètic i geogràfic) o si tots dos descendeixen d'un pare comú. Una idea enginyosa però aventurada, i que potser s'haurà de descartar per raons celtològiques (però que tanmateix no és indigna de ser estudiada pels celtistes), és que del nom cèltic i indoeuropeu de la grua (*garanos*, que fa un paper de

primer pla en la mitologia cèltica, gal *tarjos Tri-garanos*, *IEW*, 384.2) s'extragués una formació regressiva amb geminació intensiva de la *-r*: **GARRANOS* → *GARRA* 'animal cama-llarg' > 'cama llarga'. Fóra imaginable que es prengué -AN' per una desinència singulativa, com la del britònic *-en* i llavors, entenen **GARRANOS* per un singular sufixat, en sortís un plural *GARRA* 'cames'. Reconec que la possibilitat d'això no em consta gens, i que és una idea poc meditada. — ⁶ «lo *garrot* de braç que ensenyo / diu que val un dineral», Fred. Soler, *La gallinayre*, *J. Fl.* 1879, 48. — ⁷ Que havia de ser antic es comprèn pel fet que, en fundar una *Granja* els Monjos de *Scala-Dei* a l'Alta Vall de Porrera del Priorat, el poble va alterar aquest gallicisme en *La Garranxa*, avui nom d'un llogaret agregat a Porrera, on van dir-me el 1935, que avui ja no saben res ni de la granja ni del mot *garranxa*. — ⁸ Això suggereix que a la gènesi d'aquest verb i fins en la de la variant en *c*, degué ajudar la influència d'ARINJOL, mall. *aritja*, planta ericàda d'espines, i que en el seu ètimon aràbic té una africada gutural al començament **ariša*. De tota manera crec que la variant mallorquina amb *esc-* nasqué per repercussió del duplicat *escarrufar* (mall.)/ESGARRIFAR (Princ.), mot amb el qual ja hem vist que Verdguer apareia *esgarranxar*. — ⁹ Esmeno alguns errors de transcripció i anàlisi explicables en estrangers: (derrotalo, els cuxes), en particular la separació «vilar dels», però es tracta de la famosa espasa miraculosa, lligada a la llegenda del drac de Vilardell (Vallès oriental), on he sentit encara recitar els versos «espasa de virtut, / braç de cavaller, / amb ells lo drac jo mataré». El 1936 hi vaig anar, en companyia de Fabra, PVila, JMdCasacuberta i RdAlòs, a celebrar-hi l'aniversari, menjant-nos un «drac de pasta» que duplicava els peixos de pasta del Forn de Sant Jaume! — ¹⁰ No en canvi, com és natural essent de dialecte oriental, a les Illes, on l'eiv. PzCabr. registra *«esguerrà*: lisiar, estropear», i a Mall. ja el DFgra.: «*esguerrar*: fer malament alguna cosa, erra; *esguerrad* p. p. ---», «*esguerro*: falta, error». A Ciutadella diuen *esgarrar*, *esgarrat*, amb el sentit d'«*esguerrat*' (Moll, *Misc. Alcover*, 415, 440), cosa que naturalment no té res a veure amb el cat. comú *ESGARRIAR* 'extraviar' (=cast. *escariar*, -ado), car es tracta simplement d'una alteració local per contaminació del sinònim *alesiat* (aquesta alteració desorientà Moll fins a fer-li proposar a M-L. que incloués el cat. *esguerrar*/esgarrar en l'article CARRUM del REW, AORBB I, 230). — ¹¹ I si Mn. Alcover escrivia encara «tan esmolucades d'espalles, tan *esgarrades* de pitera», *BDLC* XI, 252, no era sols per contradir els heretges barcelonins sinó encara més perquè *gāra* per 'garra' és una pronúncia molt general a Mallorca, però tan rústica que cap mallorquí no gosaria escriure-la. — ¹² Com ja han observat d'altres, alguna repercussió llunyana del cèltic *GARRA* va arribar fins a Romania. Per tant no fóra estrany que allí també s'hagués format un verb paral·lel al nos-